

V L A A M S   P A R L E M E N T



Zitting 2001-2002

23 april 2002

# HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

## COMMISSIE VOOR INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING EN AMBTENARENZAKEN

Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de rol van de SERV na de voorgenomen bestuurlijke hervormingen



## Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

Dinsdag 23 april 2002

### VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.37 uur.*

#### **Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de rol van de SERV na de voorgenomen bestuurlijke hervormingen**

**De voorzitter :** Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Schuermans tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de rol van de SERV na de voorgenomen bestuurlijke hervormingen.

De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het is niet nodig om omstandig te motiveren dat de SERV belangrijk is. De raad werd in 1985 opgericht en fungeert sindsdien als een overleg- en adviesorgaan dat paritair wordt beheerd door de sociale partners.

Als adviesorgaan benadert de SERV het sociaal-economisch beleid vanuit een meerdimensionaal gezichtspunt. Dat is van belang voor het beter bestuurlijk beleid, want op die manier is er sprake van een coördinatie van de inzichten. De SERV is ook dermate samengesteld dat die coördinatie kan worden gerealiseerd. In de sociaal-economische benadering richt de SERV zich op een aantal kern-domeinen : economisch beleid, ondernemerschap, investeringsbeleid inclusief onderzoek en ontwikkeling, werkgelegenheids- en arbeidsmarktbeleid inclusief opleiding en levenslang leren, ruimtelijke ordening, onderwijs, leefmilieu, energie, mobiliteit en fiscaliteit. Een brede waaier van domeinen wordt dus tot de kerndomeinen van de SERV gerekend. Als overlegorgaan verzorgt de SERV het se-

cretariaat van het Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité of het Vesoc.

Mijnheer de minister-president, op uw vraag werd op 6 november 2001 in deze commissie een gedachtewisseling gehouden over de op til zijnde herstructurering van het Vlaams advies- en overlegstelsel. Naar aanleiding daarvan hebt u de krachtlijnen en de doelstelling van de herstructurering geschetst. Ik citeer : 'Voor de aangelegenheden die de beleidsdomeinen overschrijden, zal een beperkt aantal meta-adviesraden worden opgericht.' Om dit te verduidelijken, noemde u de SERV een typisch voorbeeld van een metaraad. U benadrukte ook het belang van het onderscheid tussen sectorale of strategische adviesraden die zich met een bepaald beleidsdomein bezighouden en meta-adviesraden. Ik ben het daarmee eens.

Het is echter opvallend hoe snel de meningen kunnen veranderen. In een mededeling van de Vlaamse regering van 11 maart wordt laconiek gesteld dat de regering heeft beslist om geen metaraden op te richten en dat de SERV zal worden opgevat als een strategische adviesraad voor het beleidsdomein economie en werkgelegenheid. Als ik het goed begrijp, krijgt de SERV daarnaast ook de bevoegdheid om adviezen te verlenen aan de Vlaamse regering over de ontwerpbegrotingen.

Mijnheer de minister-president, welke bevindingen hebben de Vlaamse regering ertoe aangezet om het standpunt te verlaten dat eind vorig jaar werd ingenomen, dat in alle administratieve stukken terug te vinden is en dat eruit bestond om de SERV als typevoorbeeld van metaraad te laten functioneren naar Nederlands model ? Waarom komt er geen metaraad ? Welke rol zal de SERV in de toekomst hebben ? Wat gebeurt er met het voorzitterschap, want in maart werd gesteld dat dit niet langer aan de sociale partners zou toekomen ? Waarom wordt afgestapt van een van de belangrijke krachtlijnen en doelstellingen van de herstructurering om meta-

## Schuermans

raden op te richten of te laten voortbestaan zodat de coördinatie van diverse beleidsdomeinen mogelijk is in één adviesraad ?

**De voorzitter :** De heer Voorhamme heeft het woord.

**De heer Robert Voorhamme :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, de situatie waarin we ons bevinden, is een beetje ongewoon, want er wordt uitleg gevraagd over een voorontwerp van decreet. We zouden natuurlijk ook gewoon de bespreking van het ontwerp van decreet kunnen afwachten. Ik wil echter niet laten uitschijnen dat ik niet geïnteresseerd zou zijn in deze problematiek, want het tegendeel is waar.

Net als de heer Schuermans denk ik dat het aanvankelijk voorgestelde concept van een metaraad beter tegemoet zou komen aan het bestaande landschap en de opgebouwde traditie. Ik neem aan dat tradities niet tot in de eeuwigheid moeten blijven gelden, maar ik zie niet in waarom iets dat goed functioneert, helemaal overhoop moet worden gehaald.

Het voorontwerp van decreet is een beetje te vergelijkbaar met een kaas met enorme gaten. De gaten maken iedereen onzeker. Het blijft immers op een heleboel terreinen onduidelijk hoe de SERV in de toekomst zal functioneren. Net als de heer Schuermans vraag ik me af waarom werd afgestapt van het concept 'metaraad'. Ik ben ervan overtuigd dat er in Vlaanderen een grote behoefte bestaat aan zo'n metaraad als adviesorgaan. Ik wil de vrij simpele redenering om alle raden op een gelijk niveau te plaatsen niet volgen, want die zou enkel leiden tot een soort 'verkokering' van de adviesraden. Ik heb alle respect voor de andere adviesraden, maar de praktijk heeft ondertussen bewezen dat de toegewezen adviesorganen een nuttige, maar een heel ander soort rol spelen dan een adviesraad zoals de SERV.

Mijnheer de minister-president, vindt u niet dat er in het voorontwerp van decreet weinig rekening mee wordt gehouden dat de SERV tot op heden niet alleen een adviesorgaan is, maar ook een overlegorgaan ? De SERV verzorgt het secretariaat van het driedelig overleg, het Vesoc. Advies en overleg zijn de twee essentiële pijlers van de SERV. Ik vind het merkwaardig dat we op het punt staan om een ontwerp van decreet te bespreken dat het principe van Vlaamse overeenkomsten moet regelen en dat het overleg in Vlaanderen meer moet institutiona-

liseren, maar dat er geen rekening mee wordt gehouden dat er reeds een orgaan bestaat dat een overlegtraditie heeft opgebouwd en dat dus in aanmerking komt voor de taak. Het is een kwestie van efficiëntie dat eenzelfde orgaan over een heel pak aangelegenheden advies kan verstrekken en erover ook overleg kan organiseren.

De wijze waarop de organen zich moeten organiseren staat trouwens haaks op de huidige werkwijze van de SERV, zeker indien de raad in de toekomst dienst zou doen als een overlegorgaan waar vormen van Vlaamse overeenkomsten ontstaan. Ik denk met name aan de sectorcommissies. De verhouding tussen de SERV als adviesorgaan en de sectorcommissies die binnen de SERV zijn gesitueerd, zou helemaal veranderen. Uit het voorontwerp van decreet leid ik immers af dat het naast elkaar bestaande organen zouden worden in plaats van organen die deel uitmaken van één geheel. Dat zou toch niet de meest efficiënte manier zijn om het overleg in Vlaanderen te organiseren ?

Er bestaat ook grote onzekerheid omdat nog geen concrete voorstellen werden gedaan over de verhouding tussen de SERV en organen zoals de Vlaamse Overlegcommissie Vrouwen en de Vlaamse Havencommissie. Het gemeenschappelijk secretariaat werkte efficiënt.

Het voorontwerp van decreet is vrij oppervlakkig geregeld en vertrekt vanuit een nogal eenvoudige logica. Daardoor kan de impact van de werking van de SERV fundamenteel worden aangetast. Een van de grootste verdiensten van de SERV – zeker in vergelijking met adviesorganen van de federale overheid – is dat de raad werkt volgens een goed afgesproken regel van consensus. Slechts als de hele raad het eens is over een bepaald punt, wordt advies verstrekt. De regeling in het voorontwerp van decreet doorbreekt dit systeem. Hierdoor bestaat de kans dat de SERV vervalt in een werkwijze die met name aan de federale adviesraden wordt verweten. Vele leden van die raden voelen zich immers niet langer genoodzaakt om te streven naar consensus. Gemakshalve houdt iedereen zich doodeenvoudig aan zijn eigen standpunt, waardoor de achterban wordt gerustgesteld. In de adviezen worden gewoon de diverse aanbevelingen naast elkaar opgesomd of er worden minderheidsadviezen verstrekt. Aan dergelijke adviezen heeft de overheid, noch de betrokken partners, iets.

Mijnheer de minister-president, net als de heer Schuermans vraag ik u waarom van het idee van een metaraad werd afgestapt. Hoe wil de regering nu verder ? Deze vraag bewijst dat we nood heb-

## Voorhamme

ben aan een grondig debat over dit thema. Hebt u de intentie om het parlement dat debat toe te staan ?

**De voorzitter** : Minister-president Dewael heeft het woord.

**Minister-president Patrick Dewael** : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de Vlaamse regering heeft op 29 maart jongstleden het voorontwerp van decreet over de strategische adviesraden principiële goedgekeurd. Het vormt een van de drie voorontwerpen van basisdecreten waarmee de reorganisatie van het hele Vlaamse overheidsapparaat – het zogenaamde Beter Bestuurlijk Beleid – moet worden geregeld. De drie voorontwerpen zullen in de loop van de komende weken en maanden aan dit parlement worden voorgelegd.

In het ontwerp van decreet over de strategische adviesraden wordt gestreefd naar één strategische adviesraad per beleidsdomein. De afspraak luidt dat de SERV zal fungeren als strategische adviesraad voor het beleidsdomein economie en werkgelegenheid. Dat is trouwens de wens van de SERV zelf – laat daar dus geen misverstand over bestaan.

Het voorontwerp van decreet kwam er na een ruime bevraging van het middenveld en na een voorafgaand debat in deze parlementaire commissie. De regering heeft de principes hier voorgesteld en heeft getoetst hoe de fracties erover dachten. In het voorontwerp wordt geopteerd voor een gemengde samenstelling van de strategische adviesraden. Daarover is heel wat te doen geweest. We kiezen voor een samenstelling met aan de ene kant vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld en aan de andere kant deskundigen. Er werd geopperd dat de eerste groep plaats zou moeten ruimen voor de deskundigen, maar dat is niet zo. We streven naar een gezonde mix van mensen uit beide groepen. Om de eigenheid van de SERV te behouden zal voor het beleidsdomein economie en werkgelegenheid een uitzondering worden gemaakt. De SERV zal daardoor als strategische adviesraad voor het beleidsdomein werkgelegenheid en economie zijn samenstelling behouden en ook zelf mogen en moeten bepalen hoe het voorzitterschap zal worden geregeld.

Tegelijkertijd gaat de Vlaamse regering ervan uit dat de SERV in de toekomst ook zijn adviesrecht over de Vlaamse begroting zal moeten behouden. Vandaag levert de SERV belangrijke adviezen af op het vlak van de begroting. Sommigen vragen

zich af of dit niet in het gedrang zal komen. Het antwoord op die vraag luidt nadrukkelijk ‘neen’. In de vooropgestelde teksten wordt zeer duidelijk gesteld dat het adviesrecht inzake begroting hoe dan ook behouden moet blijven.

De strategische adviesraden zullen altijd advies kunnen verstrekken over ontwerpen van decreet, en ook over materies die tot andere beleidsdomeinen behoren. De concrete uitwerking van dat principe zal moeten worden bepaald en geregeld per oprichtingsdecreet. Voor elke strategische adviesraad zal er een oprichtingsdecreet komen. Op die manier zal er dus gelegenheid zijn om effectief over deze zaken in het parlement te debatteren.

In overeenstemming met de afspraken die ook werden gemaakt in het kader van het Pact van Vilvoorde, vormt voor de Vlaamse regering het decreet op de SERV van juni 1985 – en ook alle uitvoeringsbesluiten – een heel goede basis om de advisering van de SERV als strategische adviesraad in een breder perspectief in de toekomst te kunnen waarborgen. We moeten rekening houden met het feit dat er een afzonderlijk decreet nodig zal zijn. Er moet ook rekening worden gehouden met het feit dat de Vlaamse regering stelt dat datgene wat bestaat – het decreet van 1985 en de uitvoeringsbesluiten – een heel gezonde basis vormt. Op die basis moeten we dus verder redeneren. Het is de bedoeling om de SERV als een belangrijke entiteit maximaal te integreren in het beter bestuur, wat de Vlaamse regering tot een van haar belangrijkste doelstellingen heeft gemaakt.

Mijnheer de voorzitter, collega's, over deze aangelegenheid heeft binnen de Vlaamse regering een diepgaand debat plaatsgehad. We moesten tot een uitspraak komen, al was het alleen maar om de kwestie verder het voorwerp te laten uitmaken van de advisering en uiteindelijk aan het parlement te kunnen voorleggen. Het is mogelijk dat het parlement daarover een afwijkende consensus bereikt. Voor de regering is dit perfect legitiem, en zelfs wenselijk. Dat zeg ik in alle duidelijkheid.

Er zijn een aantal grote principes die we respecteren bij de hervorming die we doorvoeren. Dit nu lijkt me een materie te zijn waarover regering en parlement samen verder van gedachten zullen moeten wisselen. Misschien zou het ook nog wenselijk kunnen zijn om een aantal betrokkenen hier in het parlement te horen. Het is natuurlijk niet aan mij om dat te vragen. Het parlement zal wellicht spontaan zelf die vraag stellen.

**De voorzitter** : De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans** : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw open antwoord. Ik begrijp dat er twee denksporen mogelijk zijn. De eerste mogelijkheid is dat we de stelling behouden zoals die voorlopig in de regeringsbeslissing wordt verwoord, namelijk dat het een strategische adviesraad wordt, maar wel met een originele invulling, die sterk lijkt op wat de praktijk vandaag is. De tweede mogelijkheid is dat we toch ten gronde, op vraag van het parlement, misschien meer duidelijkheid brengen, en van meet af aan laten inschrijven dat het een metaraad wordt genoemd, wat vandaag eigenlijk de functie is. Ik heb begrepen dat er nog mogelijkheden zijn om dat in de ene of in de andere richting te sturen.

**De voorzitter** : Minister-president Dewael heeft het woord.

**Minister-president Patrick Dewael** : Als die vraag effectief wordt gesteld, dan zal het parlement uiteraard ook worden geconfronteerd met de vraag wat er zal gebeuren met de MINA-raad.

**De heer Eddy Schuermans** : Daar zal het parlement dan een uitspraak over moeten doen.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.56 uur.*

---